

۱۸۷۱
بنام خداوند جان و خرد

بازی دستانی

مؤلف

یتا سرپوکی

فهرست نویسی فیبا

- سرشناسه : سریولکی، بیتا، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآوران : بازی درمانی / مؤلف بیتا سریولکی.
مشخصات نشر : تهران، رشد فرهنگ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ص ۱۰۸.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۳۰-۹۶-۵
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتاب نامه.
موسوع : بازی درمانی Play therapy
رده بندی کنگره : RJ ۵۰۵/۲ س ۴ ۱۳۹۵
شناسه افزوده : ۶۱۸/۹۲۸۹۱۶۵۳
شابک ملی : ۴۲۸۴۳۷۵

نام : بیتا، بازی درمانی

مؤلف: بیتا، سریولکی

ناشر: رشد فرهنگ

طراح جلد: مینا صفری

صفحه آرای: انتشارات رشد فرهنگ

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واصل

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

انتشارات رشد فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۳۰-۹۶-۵

ISBN: 978-600-7430-96-5

آدرس انتشارات: تهران، خیابان مرتضوی، بعد از تقاطع جیحون، پلاک ۷۰۶

تلفن: ۶۶۳۷۷۵۷۰

Email: Roshdefarhang@yahoo.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵.....	مقدمه
۱۱.....	فصل اول: بازی
۳۷.....	فصل دوم: بازی درمانی
۵۹.....	فصل سوم: رویکردهای بازی درمانی
۷۷.....	فصل چهارم: الگوی بازی درمانی بر اساس مکتب سوزانام نل
۸۵.....	فصل پنجم: پژوهش‌های انجام‌شده پیرامون بازی درمانی
۹۷.....	فهرست منابع

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از خصوصیات موجود زنده قابلیت تحریک پذیری و پاسخ به محرک است. این پدیده اساس یادگیری و حافظه به شمار می آید و در نهایت زمینه ساز فعالیت هدفمند موجودات برای حفظ تعادل زیستی - درونی و سازگاری با دنیای خارج است همان گونه که لازمه ی رشد طبیعی تغذیه ی مناسب با ترکیب مشخص از قند، چربی، پروتئین و املاح است. سوء تغذیه زمینه ساز بیماری و عذاب ماندگی می شود. تغذیه اطلاعات نیز از نظر ترکیب ساختار و کیفیت حائز اهمیت است. محرکات حسی به ویژه در دوران تعیین کننده و حساس تعادل سیستم عصبی - روانی نهایتاً تمام وجود را در معرض خطر جدی قرار می دهد. در دوره های حساس اگر محرکیت طولانی باشد ضایعات غیر قابل جبران خواهد بود. برنامه های آموزشی باید منسجم و سازمان یافته باشد و به آموزش عقلی، اخلاقی و بدنی بر اساس تجربیات کاملاً واقعی بنا شده باشد. نسل فعلی ما دیگر دوره های ذهنش محدود به مدرسه، مزرعه، خانه، شهرستان و استان خودش نمی شود او شتابناک و متوقع است بهترین و بهترین را می خواهد او دوست دارد با وسایل ارتباط جمعی موجود افق را عبور کند و به ندیده ها و نشنیده ها دست یابد.

بخش عمده ای از جمعیت جهان کودکان می باشند و در کشورهای در حال توسعه، کودکان تا ۵۰ درصد جمعیت را تشکیل می دهند، لذا

سلامت کودکان و نوجوانان در جوامع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. لذا شناخت صحیح ابعاد مختلف جسمی و روانی کودکان از اهمیت ویژه‌ای در تضمین سلامت جوامع آتی برخوردار است. مطالعات انجام‌شده بیانگر این موضوع است که کودکان خصوصاً در سنین آغاز مدرسه دارای مشکلاتی از قبیل پرخاشگری و بیش‌فعالی می‌باشند که این مشکلات در سکاندیری شخصیت آنان در سنین بالاتر تأثیر منفی خواهد داشت.

بازی اجزای مهمی از زندگی کودک را با دنیای خارجی او ارتباط می‌دهد و باعث می‌شود که کودک بتواند اشیای خارجی را تحت کنترل خود درآورد. بازی به کودک اجازه می‌دهد تا تجربیات، افکار، احساسات و تمایلاتی را که برای او تهدیدکننده هستند نشان دهد. بازی یک روش صحیح و درست برای درمان کودک است. چراکه کودکان اغلب در بیان شفاهی احساسات خود با مشکل روبرو هستند. از طریق بازی، کودکان می‌توانند موانع را کاهش دهند و احساسات و عملکردشان را بهتر نشان دهند. از طریق بازی درمانی کودک می‌تواند مهارت‌های کنترل خود را بهتر فراگیرد. بازی درمانی رویکردی با ساختار و مبتنی بر نظریه درمان است

که فرآیندهای یادگیری و ارتباط طبیعی و بهنجار کودک را پایه‌ریزی می‌کند (لندرت^۱ و همکاران، ۲۰۰۹).

بازی یک روش صحیح و درست برای درمان کودک است، زیرا کودکان اغلب در بیان شفاهی احساساتشان با مشکل روبرو هستند. از طریق بازی، کودکان می‌توانند موانع را کاهش دهند و احساساتشان را بهتر نشان دهند. از طریق بازی درمانی کودک می‌تواند مهارت‌های کنترل خود را بهتر فرا گیرد. (کار میخائیل ۳، ۲۰۰۶). بازی درمانی یکی از روش‌های مؤثر در درمان مشکلات رفتاری و روانی کودکان است. به‌طور کلی بازی نقش مؤثری در رشد کودک دارد و او را قادر می‌سازد به بسیاری از ویژگی‌ها، مسائل و رشد کودک پی‌برد. بازی برای کودکان مختلف و نوع ویژگی‌هایی که از خود ظاهر می‌سازند تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند. هرچند نوع بازی‌ها در گروه‌های سنی مشترکاتی دارد، اما نوع شرکت کودک در بازی اهمیت ویژه‌ای دارد. بازی درمان‌گر در واقع از موقعیت بازی برای ایجاد ارتباط با کودک استفاده می‌کند و تلاش می‌کند به تخلیه هیجانی او و حل و فصل مشکلات او در زندگی عادی پرداخته و (دانشنامه رشد). تکنیک بازی درمانی بر اساس انعکاس رفتار کودک،

¹. Landreth

احساسات کودک را طوری شناسایی و آن را به کودک منتقل می‌نماید که کودک نسبت به اعمال و رفتار خود آگاه شود. بازی درمانی به کودکان کمک می‌کند تا احساسات منفی و رویدادهای ناراحت‌کننده‌ای را که نتوانسته با آن‌ها کنار بیاید را درک کند. بازی درمانی معمولاً جهت درمان کودکان ناسازگار و کسانی که نسبت به حل مسائل مربوط به سازگاری مشکل دارند استفاده می‌شود. در بازی درمانی رابطه میان کودک و کارشناس بازی درمانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و کودک باید احساس راحتی و امنیت کند و اطمینان یابد که او را درک می‌کنند. (سیدزاده، ۱۳۸۸) پژوهش‌های مختلف، نشان می‌دهد که تقریباً ۳۰ درصد کودکان و نوجوانان در طول زندگی خود، یک اختلال روان‌پزشکی قابل تشخیص را تجربه خواهند کرد. ولی ۷ تا ۸۰ درصد آن‌ها مداخله مناسب را دریافت نمی‌کنند. این اختلالات، با نقص عملکرد در زمینه‌های مختلف از جمله زمینه‌های تحصیلی و خانگی، همراه می‌شود که در نهایت، افت تحصیلی یا رفتارهای بزهکارانه را موجب می‌شود (ایوانز و همکاران، ۲۰۰۵). پژوهش‌های انجام‌شده در رابطه با روش‌ها و مداخله‌ی بازی درمانی در کاهش اختلال‌های هیجانی و رفتاری کودکان، هر کدام اثربخشی این روش را نشان داده‌اند. در پژوهش دایک و ویدس، (۲۰۰۱) بازی درمانی بر روی کودکان پیش‌دبستانی به‌منظور بهبود مشکلات

هیجانی آن‌ها به کار گرفته شده است، نتایج حاکی از کاهش قابل ملاحظه‌ای از مشکلات هیجانی می‌باشد.

درمان‌های غیر دارویی همچون روان‌درمانی و مشاوره کودکان، با استفاده از شیوه‌های بازی‌درمانی، برای درصد قابل ملاحظه‌ای از کودکان، نتیجه‌بخش بوده است. هرگاه زبان کلامی برای ابراز افکار و احساسات کودکان کم‌توانیت نکند، درمانگران از بازی‌درمانی برای کمک به کودکان و مقابله با آنچه آن‌ها را راحت کرده است، استفاده می‌کنند (جیل، ۱۹۹۱). بازی‌درمانی رویکردی با استوار مبتنی بر نظریه درمان است که فرآیندهای یادگیری و ارتباطات طبیعی و بهنجار کودکان را پایه‌ریزی می‌کند (کارمیخیل، ۲۰۰۶، لندرب، ۲۰۰۴) درمانی که در بازی‌درمانی نهفته است به طرق گوناگون مورد استفاده قرار می‌گیرد. درمانگران از طریق بازی به کودکانی که مهارت‌های اجتماعی و عاطفی‌شان ضعیف است، رفتارهای سازگارانه‌تری را می‌آموزند (پدرو-کارولو و رده، ۲۰۰۵).